

РЕЦЕНЗИЯ

от доц. д-р Красимира Илиева Малинова, Лесотехнически университет-София, област на висше образование: 6. Аграрни науки и ветеринарна медицина Професионално направление: 6.3. Животновъдство, научна специалност Специални отрасли (Буби), назначена за член на научното жури със заповед № РД16-650/01.06.2023 год. на Ректора на Аграрен университет.

Относно: конкурс за заемане на академична длъжност „доцент“ в област на висше образование: 6. Аграрни науки и ветеринарна медицина, професионално направление: 6.3 Животновъдство, научна специалност: Бубарство, обявен в ДВ бр. 30/04.04.2023г. с кандидат гл.ас. д-р Красимира Любенова Аврамова, катедра Животновъдни науки при Аграрен университет-Пловдив

1. Общи данни за кариерното и тематичното развитие на кандидата;

Гл.ас. д-р Красимира Аврамова е родена на 29.10.1983г. завършва висшето си образование в Аграрен университет-Пловдив с бакалавърска степен по „Агрономство-Полевъдство“ (2006г), магистърска степен по „Устойчиво управление на земите (2007г). В периода 2008-2011г. е редовен докторант към катедра „Животновъдни науки,“ в АУ-Пловдив и защитава ОНС „доктор“ по научна специалност „Бубарство“ (2011).

В Центъра за допълнително обучение към АУ-Пловдив получава квалификация „Професионална педагогика“ (2005г).

От 2011 г е преподавател в катедра „Животновъдни науки“ към АУ-Пловдив, като последователно заема академичните длъжности асистент (2011-2013) и главен асистент (2013- текуща).

Гл.ас. Аврамова владее английски език, има добра компютърна грамотност, провела е различни квалификации и курсове, сред които професионална квалификация по „Ловно стопанство“ (2014г.) към Лесотехнически университет-София, има проведена специализация по „Бубарство“ в гр. Падуа Италия (2009) и курс по „Биологично земеделие“ (2012).

От 2016г. до момента гл.ас. Красимира Аврамова е и член на Централната комисия по качество към Аграрен университет-Пловдив.

2. Общо описание на представените материали.

Материалите са със заведена входяща молба до Ректора на АУ и съгласно изискванията на ЗРАСБ и Правилника за неговото приложение, лични документи, служебни бележки, списък на трудовете, авторска справка за приносите в тях, справка за цитирания и научни форуми. Представен е също така и списък с резюметата на български и английски език на всички научни трудове.

В конкурса за „Доцент“ гл.ас. д-р Красимира Аврамова участва с обща продукция от 30 труда и издадена книга на основата на дисертационен труд:

❖ Научни-публикации по номенклатурната специалност – 30 броя, от тях:

- Публикации, свързани с докторската дисертация – 4 броя, които не подлежат на рецензиране;

- Публикации с импакт фактор – 3 броя

- Публикации в рецензирани и реферирани научни списания – 13 броя;

- Публикации в сборници от конференции – 10 броя;

Личното участие на гл.ас. Красимира Аврамова в посочените трудове които подлежат на разглеждане се илюстрира с факта, че 4 са самостоятелни, в 6 - е първи, в 5- е втори, а в останалите 11 - е трети и следващ автор.

За изготвяне на становището подлежат на анализ 26 броя.

3. Основни направления в изследователската работа на кандидата. Демонстрирани умения или заложби за ръководене на научни изследвания (ръководство на проекти, привлечено външно финансиране и др.).

Научно изследователската дейност на гл.ас. д-р Красимира Аврамова е свързана с прилагането на изкуствените храни при отглеждането на черничевата копринена пеперуда, проучване продуктивните качества на нови породи и хибриди на черничевата копринена пеперуда при провокационен режим на отглеждане, влияние на тежките метали и някои инсектициди върху развитието на бубите. Други изследвания са свързани с идентифицирането на нови сортове черници, както и анализиране на съдържанието на 1-deoxynojirimycin (DNJ) в сортове черници отглеждани в България.

Освен чрез пряка учебна натовареност гл.ас. Аврамова е ангажирана в много други учебни и обществени дейности като активно участва и в различни проекти:

➤ проект „Advocating the Role of silk Art and Cultural heritage at National and European scale“ ARACNE, финансиран по „Call: HORIZON-CL2-2022-HERITAGE-01-02 — Europe’s cultural heritage and arts - promoting our values at home and abroad“ на Европейската комисия (Застъпване на ролята на коприненото изкуство и културното наследство в национален и европейски мащаб“ ARACNE, финансиран по „Покана: HORIZON-CL2-2022-HERITAGE-01-02 — Културното наследство и изкуствата на Европа – популяризиране на нашите ценности у дома и в чужбина по Рамковата програма (РП) за научни изследвания и иновации на ЕС „Хоризонт Европа“

➤ мярка 1 „Трансфер на знания и действия за осведомяване подмярка 1.1. „Професионално обучение и придобиване на умения“ от Програма за развитие на селските райони за периода 2014-2020 г.

➤ „Изграждане на Учебен център за практическо обучение на студентите от професионални направления Растениевъдство и Растителна защита в Аграрен университет – Пловдив“ BG16RFOP001-3.003-0007-C01, финансиран от Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014 – 2020 г.

➤ „Въвеждане на електронни форми за дистанционно обучение в Аграрен университет-Пловдив” (Въвеждане на електронни форми за дистанционно обучение в Аграрен университет – Пловдив BG051PO001-4.3.04-0032)

➤ “Joint reference strategies for rural activities of reduced inputs”(AGRO_LESS) – договор № В3.11.02 Трансгранично сътрудничество България – Гърция.

➤ „Изменения на биологичните признаци на черничевата коприна пепруда (*Bombux mori* L.) под влияние на фуражи събирани от райони с високо съдържание на тежки метали в почвите” Лесотехнически университет – София

➤ „Студентски практики” BG 051P001-3.3.07-0002, Договор за партньорство Д01-167/18.06.2013, ОП „Развитие на човешките ресурси”

➤ “Building Key Competences and Folkhighschool Pedagogy in XXI Europe” - № 2014-1-PL01-KA200-003642;

➤ Подкрепа за развитието на докторантите по научно направление „Селскостопански науки” и сродни научни специалности BG051PO001/07/3.3-02/49 ОП „Развитие на човешките ресурси” АУ – водеща организация Чл.-кор. проф. дсн Й. Кузманова.

4. Оценка на педагогическата подготовка и дейност на кандидата. Ролята му за обучението на млади научни кадри.

Гл.ас д-р Аврамова има 11 години и 9 месеца преподавателски стаж. Тя извежда лекции и упражнения със студенти в ОКС „бакалавър“ от специалностите „Растителна защита“, „Агрономство-Полевъдство“, Зооинженерство и „Зооинженерство с информационни технологии“ и занятия със студенти ОКС „магистър“ от специалностите „Селекция и репродукция на животните“ и „Агробизнес“. Гл.ас. Аврамова е автор на 10 учебни програми.

Учебната заетост на кандидатката през последните пет години възлиза на 3182 часа. Тя е ръководила 23 успешно защитили дипломанти, от които 3 в ОКС „бакалавър“ и 20 в ОКС „магистър“. Съгласно предоставената справка обемът на учебната ѝ работа през последните пет години е по-висок от определения норматив.

5. Значимост на получените резултати, доказана с цитирания, публикации в престижни списания, награди, членство в международни и национални научни органи и др.;

Представените научни трудове на кандидата попадат в обхвата на научната специалност на конкурса –Бубарство и подлежат на анализ.

Научните изследвания на гл. ас. Аврамова са в областта на бубарството като засягат теми свързани с прилагането на изкуствените храни при отглеждането на черничевата коприна пеперуда, проучване продуктивните качества на нови породи и хибриди на черничевата коприна пеперуда при провокационен режим на отглеждане, влияние на тежките метали и някои инсектициди върху развитието

на бубите. Анализирани са съдържанието на 1-deoxynojirimycin (DNJ) в сортове черници отглеждани в България.

Резултатите от научните изследвания в които участва кандидатът са оценени от научната общност с общо 11 цитирания, като 10 от тях са в списания с импакт фактор и в чужди издания.

Съгласно точковата система на ППЗРАСРБ научните трудове, заедно със забелязаните техни цитирания формират общо 511,07 точки и са разпределени както следва: група А-50т, при минимални изисквания от 50т; група В-168,6т., при изискуеми 100т., група Г-217,47т., при изисквания от 200т., група Д- 75т. при минимално изискване от 50т.. Тези резултати съответстват и надвишава минималните изисквания съгласно ППЗРАС в Аграрен университет-Пловдив като кандидата има високо лично участие във всички провеждани изследвания. Три от научните трудове на гл.ас. Аврамова са в списания с импакт фактор/импакт ранг:

1. T.Staykova, E. Ivanova, D. Grekov, K. Avramova 2012. Genetic variability in silkworm (*Bombyx mori* L.) strains with different origin. *Acta Zoologica Bulgarica*, Volume 64, Issue SUPPL.4, 2 Pages 89-94. ISSN: 03240770 SJR (2012) – 0.231 Q4;

2. статия - Staykova, T., Ivanova, E., Tzenov, P., Vasileva, Y., Pantaleeva, D. A., Grekov, D., & Avramova, K. (2015). Genetic analysis of isoenzyme polymorphism in silkworm (*Bombyx mori* L.)(Lepidoptera: Bombycidae) strains and phylogenetic relationships. *Acta Zoologica Bulgarica*, 67(1), 117-125. ISSN: 03240770 SJR (2012) – 0.235 Q4;

3. Tzenov, P., Avramova, K., & Grekov, D. (2022). Study on the possibilities for creation of new silkworm, *Bombyx mori* L. hybrids with high tolerance towards unfavorable larval rearing conditions by crossing sex-limited for larval markings with hardy silkworm breeds. *Bulgarian Journal of Agricultural Science*, 28, 1. ISSN 1310-0351 – print ; ISSN 2534-983X – online SJR (2021) – 0.248 Q3.

6. Значимост на приносите за науката и практиката. Мотивиран отговор на въпроса доколко кандидатът има ясно очертан профил на научноизследователската работа;

През период 2008 – 2023г. гл.ас. Аврамова е извършила редица научни изследвания, като резултатите е отразила в своите публикации. Представените за рецензираните статии са написани прецизно с ясно подчертана цел. Използвани са подходящи методики за изследване. Съдържат сполучливо поднесена научна информация с добре формулирани изводи. Фактическият материал е обработен чрез съвременни статистически методи, което дава възможност да се разкриват и наблюдават тенденции за биологичната същност на експеримента.

В научната си продукция тя е формулирала научно-приложни, оригинални и методологични приноси, които могат най-общо да се формулират по следния начин в 10 приноса:

Като цяло, приемам справката за приносите и отбелязвам следните според мен по-съществени.

Освен това искам да отбележа, че според мен се откроява един принос с оригинален характер, и един, който има методологичен принос.

I. НАУЧНИ И НАУЧНОПРИЛОЖНИ ПРИНОСИ

1. Установено е влиянието на изкуствената храна върху основните биологичните и технологични показатели на някои български хибриди на черничевата копринена пеперуда (*Bombyx mori* L.) (Г14; Г11).
2. Проследена е динамиката на биологичните и технологичните показатели на различни породи и хибриди на черничевата копринена пеперуда. Определени са най-подходящите породи и хибриди за отглеждане в България (Г15; Г16; Г17; Г18; Г23).
3. Установено е влиянието на тежките метали върху растежа, развитието на копринената буба, както и добива на пашкули. (Г22; Г25).
4. Установено е генетичното разнообразие на различни породи на черничевата копринена пеперуда и са определени подходящи маркери за изследване и диференциране на нови породи на копринената буба (В2; В4).
5. Установено е влиянието на инсектицидите Актара и Конфидор върху черничевата копринена пеперуда (В3).
6. Проследени са биологични параметри на ларвите при хранене със замърсен черничев листи са установени съществени разлики в резултатите между опитните и контролната групи. (В5)
7. В рамките на ръководените от кандидата научни изследвания са получени оригинални данни за използването на изкуствена храна през летния сезон за отглеждане на бубите, дефинирани са подходящите сезони и възрасти за прилагането на изкуствени храни (В6)
8. Чрез проучвания, свързани с влиянието на абиотичните фактори и прилагането на провокационен режим на отглеждане на бубите е установен обхвата на адаптивност на някои новосъздадени породи и хибриди на черничевата копринена пеперуда. (В7; В8; В9; В10).

II. ОРИГИНАЛНИ ПРИНОСИ

9. За първи път в България са получени оригинални данни за съдържанието на 1-deoxyguanosine (DNJ) в черничевият лист, като е установено влиянието на сорта и влиянието на вегетационния етап (В1).

III. МЕТОДОЛОГИЧНИ ПРИНОСИ

10. Предложено е въвеждане на индексите “кларк на разпределението на енергията” и “кларк на протеиновата трансформация” в бубарството и методи за тяхното изчисляване (Г12).

7. Критични бележки и препоръки

Към кандидата нямам забележки към издадената научна продукция. В много от публикациите кандидатът е реализирал своите лични идеи или е активен

участник в тяхната реализация. Посочените данни в публикациите недвусмислено представят кандидата в конкурса като задълбочен учен в областта на бубарската наука, който е изпълнил условията и реда на заемане на академичната длъжност „Доцент“.

8. Лични впечатления и становище на рецензента

Имам дългогодишни лични впечатления за гл.ас. Красимира Аврамова повече от 10 години – от времето когато тя беше редовен докторант, а по-късно и асистент към катедрата „Животновъдни науки“ към АУ – Пловдив. През това време съм имала възможност да работя и извеждам експериментална работа с кандидата. Участвали сме в различни научни форуми и конференции. Винаги и навсякъде тя изявява с голяма компетентност и ерудиция, своето становище и мнение. В личен план мога да кажа, че тя притежава ценностна система с високи морални качества, колегиалност и етичност. Не на последно място е умението и да работи успешно в колектив.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Въз основа на направения анализ на педагогическата, научната и научно-приложната дейност на кандидатката считам, че гл.ас. д-р Красимира Аврамова отговаря на изискванията на ЗРАСРБ, ППЗРАСРБ и Правилника на Аграрния университет за неговото приложение. Предоставените ми документи и материали надвишават минималните наукометрични показатели за заемане на АД „Доцент“ по професионално направление 6. 3 Животновъдство, научна специалност Бубарство.

Всичко това ми дава основание да оценя **ПОЛОЖИТЕЛНО** цялостната ѝ дейност.

Позволявам си да предложа на почитаемото Научно жури също да гласува положително, а Факултетният съвет на Факултета по агрономство при Аграрен университет – Пловдив да избере гл.ас. д-р Красимира Аврамова за „Доцент“ по научната специалност **Бубарство**.

Дата: 21.07.2023г.

Гр. София

РЕЦЕНЗЕНТ:.....

(доц. д-р К. Малинова)